

THRILLER

ZEMĚ VDOV

JEANETTE
VARBERG

ZEMĚ VDOV

© Jeanette Varberg og JP/Politikens Hus A/S
in agreement with Politiken Literary Agency 2022

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Markéta Kliková, 2024

Cover © Martin Kopecký, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4986-7 (pdf)

ZEMĚ VDOV

JEANETTE
VARBERG

přeložila Markéta Kliková

VENDETA

ČÁST I

Rán je bohyně mořských hlubin.

Chytá do sítě utonulé námořníky a odvádí je
do své říše mrtvých v hlubinách moře.

Její říše je zemí lodí, jejich názvů, kýlů, přídílí, boků lodi,
prken, ryb a ledu.

Trasa a cesta mořského krále.

Království orlů, obydlí písku, mořských řas a útesů, země
rybářských vlasců, mořských ptáků a vichrů.

Je ženou poloboha Aegiho a mají spolu devět
dcer – mořských vln.

Nazývá se také Aegiho chladnou vulvou.

Vrhá loď
přímo do otevřených úst Aegiho, tam, kde se vlny lámou.

Volně podle *Eddy Snorriho Sturlusona*,
Island, 13. století

Kapitola 1

Thøtt

21. listopadu 1893

Byla neobvykle tichá listopadová noc. Mrazivý opar se vznášel nízko nad proláklínami v močálech a blatech, nad hrstkou větrem bičovaných domů na nejzazší výspě Dánska. Stály na nejvzdálenějším okraji ohnutých zad Jutska, jejich jediného souseda směrem na západ představovala Anglie. Rybářské chýše s malými okénky a nízkými světnicemi se téměř omluvně tiskly v listopadové tmě za rozsáhlé duny, jež dělily rybářskou vísku od moře.

Nastala půlnoc, petrolejové lampy se pohupovaly mezi domky a malovaly na oprýskanou bílou omítku stíny rybářů. Nezavanul ani větřík a oni v třesnutém mrazu tiše mířili k vodě. Severní moře bylo té noci neobvykle klidné a rybáři doufali, že se hejna ryb budou zdržovat poblíž břehu. Nestávalo se často, že by jim listopad nadělil na stůl ryby, a ženy a děti bylo potřeba nasytit. Od října vypluli na moře čtyřikrát, ale nenaplnili z úlovku všechna ústa a nezahřáli všechny. Bůh byl dnes v noci milostivý.

Anders Høst si zhrublou pěstí stáhl pletenou čepici níž do čela, sledoval přitom pět svých kamarádů, kteří vlekli společnou loď po široké písčité pláži. Byli to urostlí, mohutní chlapi, všichni v nejlepších letech. Tváře už měli zbrázděné nepohodou, přestože nejstaršímu bylo sotva třicet let, a na sobě měli otrhané pracovní oblečení a huňaté vlněné svetry. Většina si nechala narůst vousy a moře, slunce a vítr jim vepsaly do ztvrdlých obličejů hluboké vrásky. Společně noc co noc bojovali na moři, aby uživilí sebe i své rodiny.

„Zapomněl sis jídlo.“

Anderse to vytrhlo ze zamyšlení, obrátil se a pohlédl na půvabnou tvář své ženy – Marie se zelenýma očima. Bylo nezvyklé, že si uchovala krásu navzdory bídnému životu na břehu nepředvídatelného moře. Plavé vlasy se nenechaly zkrotit ani šátkem zavázaným pod bradou a jeden pramen jí spadal do obličeje.

Usmál se. „Děkuji, má milá.“

Vzal do ruky starý, potrhaný sáček s obvyklými čtyřmi krajíci suchého chleba a lehce jí stiskl ruku.

Hleděla na něj svým zvláštním pohledem a zhluboka se nadechla. Ve světle lucerny se jí chřípí širokého nosu roztáhlo a zachvělo se.

„Větrím divný pach,“ prohlásila a zadívala se na moře. „Takový klid nebývá často. Ještě nikdy jsem neviděla, že by moře ustoupilo tak daleko, vždyť se dá suchou nohou přejít až k druhé mělčině.“

Pohledem pátrala po vodě, která líně šeptala v dálce. Všichni rybáři znali ony tři útesy, které za špatného počasí sloužily jako vlnolamy a kolem nichž bylo potřeba za klidného počasí opatrně přeplovat, nejlépe za přílivu.

„Zneklidňuje mě to, moře není jako jindy. Hladina nezůstane takhle rovná.“

Anders k sobě svou drobnou ženu přitáhl a usmál se. Také viděl, jak moře ustoupilo, ale netrápilo ho to. Myslel hlavně na to, kolik liber ryb jim klidné vody tu noc vydají.

„Neříkej takové věci, jen Pán ví, co moře udělá.“ Mírně zavrtěl hlavou a podržel ji před sebou v natažených pažích. „Víš přece, že pastor ty tvé předtuchy nerad slyší.“

Maria pohodila kšticí.

„Protože ví, že mám pravdu. Moje rodina tu bydlí od počátku věků, kdežto on je samolibý a hloupý suchozemec, který staví slova Páně proti nám, kteří chválíme jméno Boží odjakživa. Myslíš si, že nepoznám pach moře?“

Potrásal nad jejím výbuchem hlavou a šikovně přešel její kritiku nového pastora, který byl na rozdíl od pohublých rybářů zakulacený a hladký jako vypasený čuník.

„Ale Marie, dnes je přece nádherné počasí.“

Anders se při těch slovech jedním koutkem pousmál. Na to, že byl rybář od západního pobřeží, to byl projev hlubokého citu, ovšem jeho krásná Marie nebyla obyčejná žena.

Sevřela ruku opřenou o bok v hrubých vlněných šatech v pěst, pohlédla mu do očí a zabodla mu krátký, silný ukazovák prudce do hrudníku.

„Tak mi alespoň slib, že si vezmete všechny ty záchranné pásy, co jste dostali ze státní pomoci, přestože nejsou vlny.“

Anders jí to slíbil a sledoval, jak odchází vzpřímeně přes dunu, pod nohama jí křupalo, domů, do jejich skromného příbytku a ke dvěma synům. Raději by ji měl poslechnout, nebo mu nedá pokoj.

Ačkoli by to před ostatními rybáři ani před pastorem nikdy nepřiznal, vnímal mladého pastora stejně jako jeho žena. Jejich malé společenství mělo pevnou víru. Slovo Boží bylo mocné. Žili zde pokorní lidé, kteří přijímali utrpení života se zachmuřeným pohledem, se skloněnou hlavou a s utkvělou představou o tom, že jim bohabojný a skromný život přinese spásu v ráji, až smrt vysvobodí jejich věrnou duši od pozemského utrpení.

Podle pastora nebyla cesta od kolébky do hrobu žádná legrace. Potíž ovšem byla v tom, že pastor kázal vyhublým chudášům o zdrženlivosti a střídmosti, ale sám si žil zjevně dobře. Pastor Jakobsen byl velkorysý, očividně ale jen vůči sobě. Anders si odplivl do písku. Nezapadalo to do sebe. V jednoduché rovnici o lidské povaze by mělo tělo a duše být v souladu, ale v pastorově případě to pokulhávalo. Značně.

Zamířil dlouhými kroky ke kůlně na pobřeží a vytáhl z útrob dřevěné truhly primitivní záchranné pásy. Podlouhlé kusy korku byly svázané v řadě vedle sebe, pohromadě je držela dvě lanka, která rovnoběžně procházela otvory v korku a dala se zavázat kolem pasu. Byl to podivný vynález, který jim vnutily chytré hlavy v Kodani. Zničehonic se začali strachovat o bezpečnost námořníků na vodě. Rybáři ho ještě nikdy nepoužili, protože to nebylo nutné. Nepotřebovali, aby je lidé, kteří se v životě nevydali na moře jako oni, poučovali. Jenže

Marie počásí a oceánu rozuměla. Anders tudíž usoudil, že když bude po jejím, bude on mít klid.

Hodil záchranné pásy do dřevěné lodi mezi sedátka a spolu se sáčkem s chlebem, oblečením napuštěným tukem a starým kompasem, který vždy ukazoval o deset stupňů více či méně, je začal odklízet z cesty. Svěhlavost kompasu Anderse bavila. Byl trochu jako Mariina chytrá hlavička, která seděla na ženském krku, i když by mohla patřit muži.

Poul, kterému nikdo neřekl jinak než Polle a jemuž bylo sotva dvacet let a na západojutského rybáře odpovídal nadmíru pohotově, si posunul klobouk do týlu a usmál se.

„Marie zas očuchávala moře?“ Pohlédl na korkové pásy.

Anders přikývl a omluvně pokrčil rameny.

„Když je žena šťastná, rybář má mnohem snazší život.“ Zamrkal na Polleho, a ten se chápavě zasmál.

Kolem prošel člen posádky jiné rybářské lodi a zahlédl, jak Anders s Pollem balí pásy.

„Na co je berete?“ zeptal se. „Vždyť není ani vlnka.“

Anders se uchechl a omluvně vysvětlil:

„To zas Marie, Meinerte.“

Meinert se na chvílku zamyslel.

„Tak my je vezmem taky.“

Oba rybáři na sebe kývli a pak už měli plné ruce práce s přípravami na vyplutí. Právě teď bylo moře dokonale klidné.

Naskládali do lodi poslední rybářské náčiní. Opatrně naložili dlouhé smotané lano s množstvím háčků. Na něj nachytají ryby u útesů pár mil od pobřeží. Spolu s ostatními muži z vísky vyvlekli čluny k příboji za první mělčinou. Přestože byla hladina jako zrcadlo, zvedla se dlouhá vlna, protože tlak nekonečného množství tun vody se opřel do písčitého dna u mělčiny a ozvalo se líné zasyčení. Bez problémů se odrazili ode dna a muži zkušeně naskákali do člunů, vylili z bot vodu a pustili se do napínání plachet. Vytáhli jak velkou plachtu uprostřed, tak kosatku na přídi, aby zachytili sebemenší větřík z jihovýchodu, který je odnášel od písčiny stejným směrem, jímž se ztrácela i mlha. Noc byla chladná

a vlhká, nebe i moře téměř černé, ozařovalo je jen kroužící mihotavé světlo z bovbjerského majáku. Panovala kromobyčejná noc.

Osamělé chrlení menší velryby kdesi v dálce značilo dobrý úlovek. To určitě loví ve velkých hejnech plejtvák, a pokud klidným mořem táhnou velryby, budou tam i ryby. Anders se už teď tetelil štěstím při pomýšlení na všechny ty tresky, obecné i skvrnité, na dně člunu. S trochou štěstí naloví deset až patnáct kop a při ceně 515 øre za kopu budou mít do konce měsíce dost peněz pro všechny. To ho uklidňovalo na duši. Skoro slyšel cinkání mincí, až přirazí ke břehu. Možná bude mít dostatek na nový šátek pro Marii k Vánocům.

Zavřel oči a pocítil cosi, co připomínalo prosté štěstí, které v něm vyvolával dotek slané brízy na obličeji. Mezi rybářskými cechy na pobřeží kolem Thøttu byl nejmladším kapitánem. V jeho rodině byli všichni váženými rybáři. Obyčejní lidé, kteří vedli klidný život, ale na moři byli králi. Nikdo neznal mocné moře tak dobře jako oni.

Zanedlouho se ocitli u rybářských mělčin, dobrých sedm mil od břehu, uprostřed černého nočního moře. Mlčky spouštěli lano dlouhé půldruhé míle s místem na deset tisíc šnůr, na každém konci visel háček s návnadou. Vytrvale veslovali a pak konec lana připevnili k bóji, již vhodili do vody a přivázali provazem k lodi. Teď už zbývalo jen čekat, než ryby zaberou.

Vytáhli tedy sáčky se svačinami. Jedli a zvesela hodnotili úlovek, který je čeká. Polle vyprávěl, jak vyrazil na výlet s holkou ze statku, a nešetřil podrobnostmi. Díky létům dojení prý měla pevný a zkušený úchop, vykládal. Ostatní se suše chechtali. Šest mužů v posádce spolu dobře vycházelo. Během nočního překonávání mělčin se na ně snesla pohoda.

Trvala však jen do okamžiku, kdy si povšimli, že se loď chová jinak. Jednalo se o drobné náznaky, ale zaznamenali je hned. Člun se na vlnách náhle začal naklánět.

Anders se pozorně zahleděl na zpěněné hřebeny, které se kolem nich zničehonic zjevily jako bílé záblesky ve tmě. Nejprve jen tu a tam, ale přibývalo jich stále víc. Rozhlédl se po člunu a zadíval se na sveřepé tváře kolem sebe.

„Taky cítíte, že se vítr obrací? Fouká teď ze severozápadu.“

Polle zrovna zapíjel sousto chleba douškem slabého piva, přitom přikývl. Ostatní souhlasně zamumlali.

Erik Petersen, výrazný ramenatý chlap známý tím, že dokázal při plavbě přeskakovat z vesla na veslo a nespadnout, ukázal na vlny.

„Ty vlny jsou nějaký divný, lámou se proti větru.“

Ostatní přihlíželi s ústy dokořán. Tohle ještě v životě neviděli. Voda vypadala jako řeka tekoucí do kopce. Zároveň se z brízy stal řvoucí víchr.

Uvolněná atmosféra se v průběhu několika dalších nádechů rozplynula a sáčky se svačinou rázem zmizely. Situace na moři se může změnit ve zlomku vteřiny, to věděli. Burácení větru ještě zesílilo a za okamžik se moře s překvapivou prudkostí zvedlo do výšky. Kdyby se Andersovi nesvíraly útroby strachy, téměř by si pomyslel, že tu noc na moři projevil Bůh svou moc se zběsilou krásou.

Rybáři začali vytahovat plachty, aby popojeli dál podél pobřeží a stihli se bezpečně vrátit na souš, ale dlouhé lano se na malém člunu vytahovalo těžko. Anderse napadlo, že Marie měla opět pravdu. Křikl na muže přes vítr: „Vrátíme se k pobřeží a počkáme do rozbřesku, než vylezeme na břeh. Přitahujte lano!“

Pět zbylých rybářů začalo tahat za dlouhé rybářské lano, zatímco kapitán se potýkal s kormidlem. Lano bylo těžké, což znamenalo mnoho ryb. Jindy by se tiše radovali z velkého úlovku, Bůh ví, že od posledního už uběhlo mnoho času, jenže v narůstajícím větru to byla těžká zkouška. Loď se kymácela nahoru a dolů na černých vlnách. Vítr je prudce bičoval, a než si stihli vytáhnout oblečení napuštěné tukem, vlny a déšť je promočily na kost. Ze stěžně a ráhnoví crčela voda a rychle vytvářela na dně lodi kaluže. Výlov ryb do člunu se zničehonic změnil v boj o holý život.

Od severozápadu a západu se s děsivou rychlostí přivalily obří vlny a vystřídalý dosavadní malé, nervózní vlnky. Pokaždé vyzvedly loď do temné noci a mrštily jí do propasti, než se vzedmula nová vlna. Nepředvídatelné chování vln rybáře mátló, muži nemohli stát vzpřímeně, jakmile pohyb člunu na moři neměl pevný rytmus. Museli se pevně

přidržovat čehokoli, na co dosáhli. Severozápadní vítr všechny děsil. Spolu s ním se totiž podobny potopě valily přímo na jejich písčiny vlny zatěžkané vodou až ze severního Atlantiku. Jako proudy z rozhořčené dlaně zkrápěly bezmocné lodičky. Jenže tyhle vlny byly horší. Mnohem horší, a vtom si Anders vzpomněl na Mariino varování, že moře ustoupilo až příliš daleko. Teď se totiž vracelo s dvojnásobnou silou. Anders ve vichru zesinal. Bože, tohle je jejich smrt.

Zápolil s vlnami u kormidla vzadu v lodi a křičel na rybáře: „Vytáhněte hlavní plachtu!“

Sledoval své přátele, kteří pevně připoutali rybářské lano a pak se začali potýkat s plachtou. Zrefovali kosatku, takže loď ve větru udržovala v rovnováze pouhá třetina plachty a poháněla je k pobřeží. Když se přídě člunu prokousávala obřími vlnami, zmítalo to s nimi. Sverepě plnili úkoly a přes borty se jim valily proudy vody. Polle dostal za úkol ji vylévat, aby se nepotopili. Kdykoli upadli, rychle zase vstali. Zpočátku hlasitě kleli a na pastorovo nabádání, aby se takových řečí vyvarovali, zvysoka kašlali. Ale zanedlouho se odmlčeli, vichřice jim sebrala všechnu sílu a po čase i naději. Anders zavolal na Erika, aby pro všechny vytáhl záchranné pásy, a nakonec se připoutal k lodi. Hleděl na Polleho, nejmladšího člena posádky, jenž zoufale v pokleku vyléval vodu přes bok lodi, přestože všichni viděli, že to nemá smysl.

Anders si připevnil korkový pás a modlil se, aby Kodaňané tentokrát výjimečně měli pravdu.

„Co to lano?“

Erik se snažil překřičet pekelný rámus, který vyvolala náhlá prudká vichřice. Ostatní hleděli na kapitána. Náčiní spolu s lodí představovalo veškerý jejich majetek. Bez dlouhého rybářského lana s tisícem háčků nebudou moct rybařit a na nové neměl prostředky nikdo – a už vůbec ne v zimě, kdy byl úlovek nejmenší.

Záleželo na rozhodnutí kapitána. Anders Høst, jenž se stal kapitánem v šestadvaceti letech, musel volit mezi zimou a hladem a smrtí na moři. Za všech šest mužů a jejich rodiny.

Váhal a pohledem hodnotil vlny, které se teď blížily čtyřmetrové výšce – nic horšího ještě nezažili. Ale vtom pomyslel na svou Marii a jejich dva chlapce, na její pohled a varování, a zařval: „Přesečněte lano!“

Klouzali po vlnách zběsilou rychlostí proti příboji u pobřeží. Teď už se moře vzdouvalo ve vlnách vysokých jako hory. Rybářské lano i s úlovkem bylo to tam a Anders třímal kormidlo v silných rukou, v podstatě ale neřídil. Vítr a vlny hnaly člun neúprosně k pevnině a cestou ke břehu drtily všechno, co jim přišlo do cesty. Jedna věc byla přistát na pláži ve vichřici, s tím už se setkali, ale v naprosté tmě ještě nikdy. Na druhou stranu bylo zcela vyloučeno zůstat na moři, dokud se neobjeví slunce. To se neodvažovali.

Z bledých tváří mužů sálal čirý strach, hukot příboje u nejzazšího útesu se totiž přiblížil. Plamen majáku jim nepřetržitě blikal v ústrety jako nedosažitelné světlo vysoko nad jejich hlavami. V podstatě to jediné viděli uprostřed vichřice zřetelně. Rychle se blížili k pevnině. Anders se plně soustředil. Křičel na muže a přiměl je rozmístit se po lodi tak, aby se na vzdouvajícím se moři nepřevrátila.

„Posaďte se doprostřed, jinak bude přetížena špička!“

Sledoval muže, kteří se plazili přes lavice, aby zaujali nová místa. Útesy jsou ve vichřici nebezpečné, to ví každý. Třikrát budou muset překonat smrtelně nebezpečný příboj a pokaždé to bude jen horší.

Zachváceni strachem se dali do zpěvu. Tím byli rybáři z Thøttu proslulí. Rádi si takhle společně zazpívali, svým způsobem si tak v rozhodujících vteřinách drželi strach od těla. Polle měl pěkný silný hlas, a když šplhal na stěžen jako chudý Odysseus ve vlněném hávu z deštivého Severu, zpíval tak, že by umlkly i Sirény:

„Hle, nyní slunce vychází z mořského lůna, vzduch i vlny planou ohněm z hořícího dna; jak blažený jásot, ačkoli vše mlčí, když světlo zažene hodinu zlou vlčí!“

Pak příboj narazil na třetí písčinu, první přirozenou ochranu pobřeží před mořem. Voda udeřila do přídě prudce jako žula. Anders stál pevně u kormidla a snažil se udržet loď co nejvíc kolmo k příboji.

Rozlétla se kolem nich pěna a loď sklouzávala po vlně. Jenže rybářský člun byl na moře zvyklý, držel se na hladině a hravě zase vyklouzl ze zvířené pěny na rovný kýl.

Muži zajásali, ale Anders upíral temný pohled k pobřeží. Tenhle útes býval zřídka kdy problém, znervózňovaly ho zbylé dva.

Polle halekal dál, druhý útes se přibližoval. Na sklonku noci je halila neproniknutelná tma, ale jakmile kužel světla z majáku v Bovbjergu dopadl na rozbouřené moře jako kroužící světelný prst, zahlédli nadcházející šílenství. Řev moře, ten řev se rozléhal kolem jako tisíce výstřelů z děl, jak druhý útes zvedal vlny do nových výšek.

Vlny prudce narážely na boky člunu a oni už snad celou věčnost nedokázali rozlišit oblohu od moře. Bílá pěna se hnala přes ně, vířila, studila. Nevzdávali to. Přidržovali se všeho, co bylo přibité. Pak zmizeli v hřmotném rámusu vln. Všechno kolem bouřilo v černém pekle ze slané vody a dřevěných lodí.

Anders oběma rukama křečovitě svíral kormidlo, počítal vteřiny a uvědomoval si, že mu brzy dojdou síly a dál se neudrží. Zběsilá voda mu rvala ruce i paže od hrubého dřeva. Netušil, kde je nahoře a kde dole. Loď i celou posádku pohltila prudká vlna. Náhle je uchvátila, takřka jako živá bytost z hlubin, a urputně je stahovala na dno temné, chladné propasti, do vodního hrobu.

Ale vtom člun zničehonic vyklouzl ven a před znovu prořízla vlny. Bytost je pustila ze spárů. Vyčerpaně sebou plácali ve vodě, jež do půlky zaplnila loď, a lapali po dechu. Rybářská bárka se jako zázrakem zachránila, ale Anders si uvědomoval, že takové štěstí už přistě mít nebudou.

Znovu křečovitě sevřel kormidlo, muži se drželi jeden druhého a přibližovali se k bílé pění, která se u prvního útesu s neuvěřitelnou prudkostí tříštila o pobřeží. Vítr je hnál přímo do chřtánu smrti a oni se modlili otčenáš.

„Rozvažte si bezpečnostní úpony!“ zvolal Anders. „V příboji nás to spláchně, takže teď musíme spoléhat na Boží milost a záchranné pásy!“

Víc toho říct nestihl, protože znovu propuklo peklo. Vzdmula se před nimi vlna a zastínila mihotavé světlo majáku v několikametrové

výšce. Anders na ohromnou vodní masu nevěřicně zíral. To není možné – hora stvořená z živoucí vody, již seslal rozkacený démon. Vzápětí obrovitá vlna zalila rybářský člun tak prudce, až Anderse omráčila. Jeho svět zaplavila čern.

Kapitola 2

Thøtt

3. listopadu 2022

8:15

Jette ráda jezdila na kole. Věřila, že se každodenní projížďkou udržuje v kondici. Vláčela své mohutné tělo nahoru a dolů po kopcích na křehké konstrukci z železa a gumy. Ta ji zavezla i na první ranní návštěvu. Každé ráno s chutí vyrazila z kanceláře pečovatelské služby k místním v Thøttu, kteří dosud zvládali žít doma.

Cítila, jak jí do upoceného obličeje fouká vlhký, slaný vítr, pro západní pobřeží zcela typický. Byl další pošmourný listopadový den, mraky ztěžka visely nad jímkami a neosobně působícími statky. O něco blíž k městu stály cihlové domečky, které ve sporé přírodě ze všeho nejvíc připomínaly červenohnědé kostky lega. Nebo vlastně ne, opravila se Jette. Přírody tu bylo habaděj, jenže ji držel při zemi nemilosrdný vítr, který nepřetržitě drásal pobřeží, tlačil ječmenici k milionům písečných zrněk, zase se zvedal a hnal se dál přes vřesoviště a močál za dunami.

Ovšem Jette z míry vyvést nedokázal, na pobřeží vyrůstala a nějaký větříček ji nezastrašil. Sjela po blátivé pěšině z hlavní silnice k odlehlému, bíle omítnutému rybářskému domku s doškovou střechou. Byl téměř na spadnutí. Stál v závětří mezi dunami a omluvně se tiskl k zemi, kolem něj to dosud zatuchle čpělo solí a dehtem. Kdysi patřil jedné z mnoha rybářských rodin, které se živily rybolovem. Nyní v něm bydlela osamělá stařena, která se povětšinou držela stranou. Dříve se aktivně podílela na dění v misijním domě, ale co ho přestavěli na moderní budovu s novým zařízením pro Vnitřní misii, zřejmě se tam už necítila jako doma.

To Jette vůbec nechápala. Vždyť to tam měli tak krásné. Sama tam vždy v úterý docházela na schůzky při pletení a zpěvu a užívala si u písni, kávy, štrikování a povídání společnost druhých. Byl to dobrý život, naplněný klidem, pořádkem a Ježíšem.

Opřela kolo o zeď domu vedle staré vysloužilé konstrukce na pytel na odpadky páchnoucí hnilobou. Odemkla si a udýchaně zavolala: „Paní Jensenová! To jsem já, Jette. Vstáváme! Dám vám léky.“

Nikdo však neodpovídal. Jette se rozhlédla po tmavé, stísněné chodbě. Všechno vypadalo jako obvykle. Letité vyšisované křehké záclony byly zatažené a dům halilo šero. Na chvíli se pohledem zastavila na černobílé fotografii přísného pána starosvětského vzhledu s vousy a v kapitánském saku. Jette chvíli uvažovala, proč tu má paní Jensenová pověšený tak ošklivý obrázek.

Stará lednice v kuchyni se hlasitě rozhučela a Jette poskočilo srdce. Trhla sebou a musela se sama nad sebou pousmát. Taková pitomost. Není čeho se bát. Paní Jensenová určitě jen dneska ráno spí jako špalek.

Svlékla si bundu a pověsila ji. Pak se zula a boty pečlivě postavila do botníku, dál do domu pokračovala v bílých ponožkách. Uvnitř jako by se od roku 1960 nic nezměnilo. Ve světnici byl natěsnaný týkový nábytek a šedohnědý koberec už zažil lepší časy. Jette si cenila čistoty a pořádku a zničehonic zalitovala, že se v chodbě zula. Přestože se zouvala pokaždé. Znovu zavolala: „Paní Jensenová?“

Nic. Panovalo tam až příliš velké ticho, dokonce ani kočku nikde nebylo vidět. Po té zatracené potvoře jindy zůstávaly zrzavé chlupy úplně všude. Jette vstoupila do malé ložnice, jejíž celý prostor vyplňovalo bílé nemocniční polohovací lůžko. Mezi zastaralým, předpotopním zařízením nashromážděným za dlouhý život působilo dost sterilně. Několikery hnědé dveře vestavěných skříní na protější straně pokoje, opatřené kulatými ocelovými úchytkami, byly pootevřené, možná už se je nikdo neobtěžoval otevírat a zase zavírat. Ve vzduchu se vznášel pach potu staré ženy a naftalínových kuliček.

Postel byla ustlaná. Jette se dotkla chladivé přikrývky, a teď už se jí zmocnily obavy. Jak mohla stařenka jen tak zničehonic zmizet?

Ještě zbývala poslední místnost. Jette zdráhavě kráčela ke koupelně na konci chodby. Stará prkenná podlaha naříkala pod její vahou. Dveře byly přivřené a chabý proužek světla Jette přilákal blíž. Dobrá nálada ji přešla a nahradila ji ostražitost. Přiblížila se ke dveřím a otevřela je. Vstoupila dovnitř.

Byla to malá, nemoderně zařízená koupelna. Záchod byl starší model se zavěšeným splachovadlem, tedy bez ekologického splachovacího tlačítka, kterým v dnešní době disponovala většina dánských domácností. Laciné kachlíčky neměly ducha a Jette se upřeně dívala na horní kachlíček s obrovskou puklinou tam, kde se s keramikou stýkala tapeta. Oči ne a ne sklouznout dolů. Hlavně se nepodívat dolů. Cítila, jak jí vlhnou ponožky. Nakonec se přinutila pohlédnout na to vlhké, které jako by měnilo kachlíčky a podlahu v abstraktní obraz stvořený smrtí člověka. Pak se rozkřičela.

Kapitola 3

Thøtt

3. listopadu 2022

9:00

Do rybářského domku vstoupila policejní asistentka Vivi Hansenová. Policii přivolala pracovnice pečovatelské služby v Thøttu. Pečovatelka toho rána našla starou osmadvadesátiletou paní Jensenovou u ní v koupelně. Stařenka s největší pravděpodobností spáchala sebevraždu. Dost poctivě, soudě podle informace od dispečinku v Holstebro. Dispečerka Vivi vysílala na místo poměrně roztřeseným hlasem.

Když se to vezme kolem a kolem, jednalo se o další rutinní úkol Západojutské policie. V Dánsku obecně dochází ke značnému množství sebevražd. Celkově v průměru ke dvěma za den. Ne že by to něco ulehčovalo těm, kteří měli na místě poskládat zbytky ztroskotaného života. To nikdy nebylo nic příjemného, ale i to k jejich práci patřilo. Vivi se třásla v praktické nepromokavé bundě a duševně se připravovala na to, že se stane svědkyní brutálního konce dlouhého života. Nebylo neobvyklé, že staří lidé situaci vyřešili sami, když je přemohlo osamění a beznaděj stáří. Představa sklonku života v plenách pro dospělé a v podřízenosti rozpisu služeb jiných lidí na sterilně bílé chodbě pečovatelského domu dokonce i ve Vivi vyvolávala značné pochopení toho, proč člověk sám rozhodne, kdy zaklepe na nebeskou bránu. Přesto to dnes nebylo o nic lehčí. Za normálních okolností by k takovému případu poslali nějakého mladšího policistu, jenže dispečerka vyhodnotila, že bude zapotřebí někoho trochu zkušenějšího, kdo sebevraždu paní Jensenové zvládne. Vivi už zažila skoro všechno, ale po pětadesátých narozeninách požádala o snížení počtu úkolů a zkrácení pracovní doby, aby si mohla

užít i jiného způsobu života. Povolali ji, zrovna když oznámila, že si bere na odpoledne volno.



Ve světnici našla pečovatelku Jette. Prudce se třásla. Před ní dřepěl záchránář a držel ji za ruku. Jette na sobě měla praktický propínací svetr z šedé vlny, černé legíny a modrý plášť. Vivi neušly její bílé ponožky. Do látky se vsákla krev a utvořila kolem Jettiných původně běloskvoucích kotníků zvlněnou nachovou linku.

Vivi pohlédla ke dveřím do koupelny, v níž se nacházela zemřelá, ale rychle se rozhodla, že si nejprve promluví s pečovatelkou Jette. Šla se jí tedy představit.

„Dobrý den, jsem Vivi Hansenová, policejní asistentka. To pro vás musel být hrozný šok.“

Jette k ní zvedla skelný pohled. „Nikdy bych to do ní neřekla. Nikdy.“

Znovu se roztřásla a záchránář jí přehodil přes ramena deku. Vivi přikývla. „Povězte mi něco o tom, co jste viděla.“

Jette zavrtěla hlavou a záchránář na Vivi vyčítavě pohlédl, a tak se zeptala jinak:

„Zнала jste se se zemřelou dobře?“

Vivi se posadila na starou koženou stoličku naproti pečovateli, a když ohýbala kolena, zašklebila se. Už to není, co to bývalo. Pozorovala pečovatelku a všimla si, že se zcela demonstrativně vyhýbá pohledu ke koupelně. Muselo to být obzvlášť drsné, když svědkyně reaguje tak silně, uvažovala, a Jette ze sebe soukala:

„V Thøttu znali paní Jensenovou všichni. Často chodila do misijního domu, tam nás chodí z okolí hodně. No a... ehm... no, taky jsem ji od té doby, co si loni zlomila krček, ráno chodila budit a večer ukládat do postele.“

Vivi povzbudivě přikývla. „Jakou měla v poslední době náladu?“

„Vadilo jí, že se jí pleteme do života. Není nic neobvyklého, že si starší občané, kteří si tolik let vystačili sami, nehodlají nechat pomoci. Ale já si myslím, že hlavně nechtěla být na obtíž.“

Vivi si červenými prochladlými prsty masírovala bolavá kolena. Od vstupních dveří táhlo a staré klouby vrzaly. Soucitně hleděla na Jette. Na práci, která vyvolá šok, jako je tenhle, Jette bohužel spadala do příliš nízké platové kategorie. Bylo poměrně běžné, že pečovatelé při domácích návštěvách nacházeli klienty, kteří sešli ze světa vlastní rukou. S námahou vstala a krátce ženě stiskla ruku.

„Děkuju za pomoc, Jette. Je mi líto, že jste toho musela být svědkem.“

Jette kývla a nepřítomně hlesla:

„Díky.“



Vivi vyrazila do koupelny na bližší ohledání těla paní Jensenové. Přestože se jednalo o rutinní případ a policii k takovým záležitostem volali často, tentokrát měla divný pocit. Po cestě ze světnice narazila na lékaře paní Jensenové, Mauritze Johansena. Všimla si, že je v obličeji lehce sinalý. Měla štěstí, že ho odchýtila tady.

„Dobrýtro, Johansene.“

Kývl na ni a naprázdno polkl. Svaly na útlém krku se snažily udržet sliny.

„Dobrýtro.“

„Konstatoval jste smrt paní Jensenové?“

Nepřítomně přitakal, jako by se potřeboval trochu vzchopit. Na Vivi od pohledu působil dojmem, jako by zrovna vstal z postele. Policie ho určitě telefonátem probudila. Mauritz Johansen s lékařskou brašnou v ruce do staré, přeplněné místnosti moc nezapadal. Košili měl napůl zastrčenou do kalhot a lesklou pleš jen minimálně kryla přehazovačka. Vivi z lékařova dechu okamžitě ucítila výpary alkoholu. Zdálo se, že to s pitím kapánek přehnal. Pohlédl na Vivi skrz tlusté brýle s obroučkami z želvoviny.

„O tom, že je paní Jensenová mrtvá, není pochyb, to uvidíte sama, až vejdete do koupelny.“

„Můžete už teď říct něco k příčině smrti?“

Lékař zavrtěl hlavou a zoufale se zahleděl ke dveřím vedoucím na čerstvý vzduch, ale Vivi ho zatím nehodlala nechat vyklouznout. Na to měl myslet včera u lahve červeného.

„Všiml jste si něčeho zvláštního v souvislosti s konstatováním smrti paní Jensenové?“

„Ne.“ Mauritz na ni pohlédl, v očích měl cosi jako paniku. Pak pokračoval: „Uvnitř je to peklo, nemůžu říct nic jiného, než že pacientka je mrtvá.“ Zalapal po dechu a znovu polkl. Teď to vypadalo na 1:0 pro kocovinu.

„Mluvila s vámi paní Jensenová někdy o myšlence spáchat sebevraždu?“ Lékař Mauritz zamrkal za sklíčky brýlí a vzdal to. Z tohoto rozhovoru jen tak nevyvázne. Otočil se, usedl na židli u oprýskaného stolu ve světnici a povzdychl: „Musíme to probírat teď?“

„No, klidně můžeme, to stihnu napsat zprávu do oběda, a taky mám nahlášeno půl dne volna.“

Vivi Hansenová byla prakticky založená a žena činu, a také se už dlouho těšila na procházku se psem u moře. Svačinu měla připravenou.

„Fajn.“

Lékař se vzchopil a pokračoval: „Paní Jensenová byla hodná stařenka, nebývala nijak zvlášť nemocná až do té doby, než si loni zlomila krček. Řadu let ji trápila artróza, ale to je v jejím věku dost běžné.“

Vivi přikývla.

„Takže nejevila známky deprese?“

Toho se lékař chytil. „Víte, vadilo jí, že byla kvůli té zlomenině zničehonic závislá na cizí pomoci.“

„Jak si ten krček zlomila?“

Doktor se zamyslel. „Upadla. Nevzpomínám si přesně jak, ale stalo se to v misijním domě. Po pádu ji nedokázali postavit, takže ležela na zemi přes dvě hodiny, než vedení Vnitřní misie přemluvilo nemocnici, aby k nim vyslala záchranku. K nám na pobřeží je to daleko.“

„To musel být příšerný zážitek.“

„To jo, byla z toho otřesená, ale zároveň to byla silná ženská. Tak možná proto.“

„Co proto?“

„Proto si vzala život. Trauma po zlomenině krčku není zanedbatelné a ona byla najednou odkázaná na péči druhých. Ztráta vlády nad vlastním tělem poté, co byla celý dlouhý život samostatná, by zlomila snad každého.“

Vivi Hansenová zamyšleně přitakala. Nebylo to nepravděpodobné. Nechala Mauritze Johansena vypotácet se na čerstvý vzduch a upřela pozornost ke koupelně. Nastal čas pozdravit paní Jensenovou.

Kapitola 4

Thøtt

3. listopadu 2022

9:20

Už v chodbě byl cítit nasládlý pach, který mohla vydávat jedině den stará zaschlá krev. Vivi Hansenová se blížila ke koupelně, z jejíhož okna vysoko nad vykachlíkovanou stěnou dopadal do tmavé chodby kužel světla. Staré, oprýskané dveře otevřela s tichým, rozechvělým neklidem. Pokud by měla věřit Jettině bledému obličejí a lékařově zjevné nevoli, nečekal na ni za dveřmi hezký pohled.

Oběť ležela uprostřed omšelé bílé koupelny. Vivi za celou svou kariéru u policie nic podobného neviděla. Krev byla úplně všude. Mléčně bílé kachlíčky byly prudce pocákané velkými stříkanci. Na studeném terazzu se na podlaze pod stařenkou utvořila tmavá krvavá kaluž. Oběť visela, v obličejí bledá jako stěna, v černých šatech nad rybníčkem krve, který prazvláštně ladil s černě žíhanou terazzovou podlahou, napadlo zcela iracionálně Vivi. Takhle nadosah smrti mozek asociuje zcela po svém. Vyhýbá se syrové realitě a vytváří z hrůzy krásno. Vivi se přiměla v myšlenkách vrátit zpátky do reality.

Rozhlédla se po místnůstce a znovu se zaměřila na ženu. Na tom, jak se v podstatě vznášela nad kaluží krve, něco nehrálo. Jako by ji šálil zrak. Chvilku si myslela, že stařenka v pruhu světla z podlouhlého matného okna pod stropem vstupuje na nebe.

Vtom jí to došlo. Paní Jensenová visela od umyvadla na jakémsi krátkém provaze. Tělo se ohýbalo k zemi v dost pozoruhodném úhlu. Hlava byla bůhvíjak přichycená pod porcelánovým umyvadélkem smyčkou kolem krku. Stařenka zírala do stropu s pažemi roztaženými do stran. Jako by ztuhla uprostřed pádu dozadu. Jeden konec provazu

byl nějakým druhem uzlu důkladně přivázaný k armatuře umyvadla. Vivi si nikdy nezapamatovala, jak se který uzel jmenuje. Ale uvázaný byl účinně. Otázkou bylo, jestli by ho stařenka vůbec dokázala uvázat sama. Vivi se rozhlédla po známkách cizí spoluúčasti na sebevraždě.

Nohy mrtvé se patami dotýkaly slušivých staromódních bot postavených na zemi, jako by se paní Jensenová s blížící se smrtí vzešla do záklonu jako luk. Na sobě neměla noční košili, ale krásné černé šaty, u krku pečlivě sepjaté starou stříbrnou broží, a kolem krku těžký stříbrný náhrdelník značky Georg Jensen. V uších se jí pohupovali stříbrní andělíčky, náušnice roztahovaly letité dírký v uších, které v zestárlé kůži připomínaly zející prolákliny. Ale odkud se vzala ta krev?

Vivi Hansenová se rozhlížela dál, až její pohled dopadl na otevřené rány na ženinych předloktích. Jedna začínala u loketního kloubu na levé paži a táhla se ošklivou rozšklebenou čarou k tepně na zápěstí, jež se otvírala do bezzubého vlhkého úsměvu. Vivi si poznamenala, že paní Jensenová dosud pevně svírala levou ruku v pěst. Rána na pravé paži byla menší. Postup byl stejný, jen provedený menší silou. Paní Jensenová se nejprve řízla do levé paže, a když došlo na pravou, už ztratila sílu, nebo snad odhodlání. Vedle zemřelé ležel nůž na krájení chleba. Rukojeť měl ze slonovinové bílého plastu. Krev na noži proto dobře vidět. Zubatá čepel z levné kuchyňské oceli byla umazaná červenou tekutinou.

Krev z tepen stříkala, a jakmile tlak ze srdečního svalu poklesl, vyvěrala pod paní Jensenovou jako dvě krvavé řeky. Vivi se rozhlédla. Nic neobvyklého však neobjevila. Krev potřísnila všechny stěny jednotlivým vzorcem a nebyly v ní patrné otisky nohou. Na první pohled se zdálo, že paní Jensenová byla při sebevraždě za tmy úplně sama. Vivi pořídila několik fotografií, kterými chtěla podepřít své závěry do policejní zprávy, načež si pospíšila ven.

Vykočila na čerstvý vzduch a zhluboka se nadechla. Když jí dispečerka oznamovala, že paní Jensenová sebevraždu spáchala důkladně, vůbec nepřeháněla. Vivi zřídka kdy bývala ze sebevraždy tak otřesená.

Kapitola 5

Viborg

3. listopadu 2022

15:00

Ojetý landrover, který projížděl mlhovou, větrem bičovanou a deštěm ztemnělou krajinou směrem na Viborg, připomínal zelený obdélník. Peter Iversen hleděl na obrysy nekonečné krajiny, starý dieselový motor ho vezl přes další vrcholek kopce. Vypil poslední doušek kyselé kávy z netěsnícího termokelímku od benzinky Cirkle C a zaklel, když mu vystydlý nápoj vyšplíchl na světle hnědou košili. Otráveně zahodil kelímek na podlahu vozu.

Oknem, po obvodu oroseným, vyhlížel do deště. Zdaleka ještě nebyl doma. Nostalgicky zavzpomínal na někdejší práci v kodaňské čtvrti Teglholmen. To by si dal teplé café lattè s trojitou porcí espressa v pekařství na náměstí Enghave Plads, které měl tehdy na trase, když jezdil do práce a z práce mezi čtvrtěmi Vesterbro a Sydhavnen.

Když policejní inspektor Peter Iversen sjížděl na parkoviště před viborskou nemocnicí, ještě stále pršelo. Bydlení v Jutsku mělo navzdory všemu jednu velkou výhodu, nemusel totiž nekonečně dlouho kroužit po okolí a hledat parkování. V Kodani byla parkovací stání luxus vyhrazený exkluzivní elitě s dostatkem prostředků na povolení k parkování a elektroauta. Prostě by se na to měl dívat z té lepší stránky. Západní Jutsko není tak špatné, všechno je tu levnější; od cen domů až po pánské ponožky v balení po deseti párech.

Přetáhl si přes zrzavé vlasy kapuci hnědé turistické bundy. Byl vysoký, sportovní typ. Táhl mu na čtyřicet a nechal si narůst pro svou generaci již typický plnovous, který si zvykl hladit, kdykoli se zamyslel. Dlouhé nohy měl v černých upnutých džínech a pod bundou obligátně

hnědou košili hiphopové a řemeslné značky Carhartt. Tahle textilní firma vznikla v roce 1889 ve středozápadním státě Michigan a původně šila téměř nezničitelné bavlněné oblečení pro tisíce přistěhovačů z celého světa. Peter se při nakupování rád rozhodoval podle historie jednotlivých značek. Možná to byl zvyk z jeho mládí v kodaňském hiphopovém prostředí v devadesátých letech.

To už je ale minulost. Před necelými třemi lety byl převelen do jednoho ze čtrnácti nových okrsků, které politici schválili v novém policejním zákoně. Restrukturalizace měla zajistit lepší policejní služby v celé zemi. Sám byl vyšetřovatelem vražd a jako ryba ve vodě se cítil v centru Kodaně, ale teď měl vyšetřovat mord ve Středo- a západojutském policejním okrsku. Jako jediný z kodaňského týmu se stále neusadil na nekonečném rozparcelovaném předměstí západně od Kodaně s dětmi, ženou a hypotékou na krku. Takže jeho dřívější šéf Jens Jantzen měl v podstatě hned jasno, a když policejní ředitelka Lone Arboeová v novém okrsku požádala o zkušeného člověka, který by vedl oddělení vražd a jiných násilných trestných činů, vyslal na jutská blata Petera.

S Jantzenem nikdy nebyli na stejné vlnové délce a Peter svého někdejšího šéfa podezříval, že ho do západního Jutska odeslal ze zásadnějšího důvodu, než byla nedostatečná spjatost s metropolí v podobě absence ženy a dětí.

Předestřel mu to jako velký kariérní postup. Získá tak titul policejního inspektora, vlastní tým a možnost sám řídit agendu významných západojutských případů. Nabereš tak trochu víc zkušeností s domorodci, prohodil Jantzen se smíchem a povzbudivě Petera poplácal po rameni. Peter Iversen se nesmál. Jeho dosud skvělá kariéra u policie zničehonic sjela na vedlejší rozblácenou okresku a zastavila se na jutských blatech, tak mu to alespoň připadalo. Tady si účty nevyřizovaly gangy a nedocházelo ani k jiným spektakulárním vraždám, jimiž hlavní město vynikalo a které jeho všedním dnům přinášely zajímavou práci a vysoké vyšetřovací tempo.

Středo- a západojutský policejní okrsek představoval na papíře největší policejní okrsek Dánska, tedy odhlédneme-li od Grónska, ale

ve skutečnosti tady chcípnul pes. Teď tedy Peter bydlel jako z udělání zrovna v západním Jutsku, řešil leda tak přestupky a po zbytek času se užíral nudou.



Proto mu přišlo vhod převzít ohledání mrtvolý zemřelé paní Jensenové po policejní asistentce Vivi Hansenové, která velmi trvala na půldenním volnu po obědě. O pozoruhodné sebevraždě se doslechl a vzbudila v něm zvědavost. Přestože ve Vivině zprávě nestálo nic evidentně podezřelého, tedy kromě zjevně kruté sebevraždy jako takové, rád by si mrtvolu stařený prohlédl na vlastní oči.

Peter vstoupil do skleněných dveří ne zrovna okázalého, nicméně zrenovovaného viborského Ústavu patologie; tady se penězi daňových poplatníků nemrhalo na slavné architektky ani naleštěnou ocel.

Zpravidla sem na ohledání mrtvolý v úterý a čtvrtek přijížděl buď on, nebo někdo z policejních asistentů v jeho týmu. V tyto dny totiž dojížděla pověřená lékařka ze Středojutského kraje do nemocnice určit ve sporných případech spolu s policií příčinu smrti. Nejčastěji se jednalo o obdukcí sebevrahů nalezených v přírodě, v lese nebo doma a v ojedinělých případech to vedlo k pitvě v Ústavu soudního lékařství v Aarhusu. O tom, zda jsou zapotřebí další kroky kvůli pochybnostem či podezření na zločin ve spojitosti s úmrtím, rozhodovala policie.

Prošel neosobními chodbami oddělení patologie a vstoupil do místnosti, kde se ohledání konalo. Byl to prostorný, klinicky zařízený sál bez oken. Zdi pokrývaly šedé kachlíčky a monotónní vzor bílých čtverců na jedné stěně byl narušen jen velkým nerezovým dřezem. Podlaha byla omyvatelná, uprostřed zel velký odtok. Tady se proudy vody splachovaly tekutiny z mrtvých těl do kanalizace. Peterovi Iversenovi se v místech, kde se hltan vzadu setkává s dutinou ústní, lehce stáhlo hrdlo. To se mu stávalo pokaždé, když ho do čichových buněk hluboko v nose udeřil pach smrti a chemikálií. Zaslechl tiché vrčení z přilehlé chladicí místnosti, v níž se uchovávaly mrtvolý, dokud nebyly vydány k pohřbení nebo odeslány dál v rámci systému soudního lékařství.

Uprostřed místnosti stálo prázdné nerezové lůžko a na nejbližší stěně byl zavěšený nerezový stůl s různými obdukčními nástroji. Peter pozdravil lékařku z Úřadu pro bezpečnost pacientů, dříve se ta funkce nazývala pověřený lékař. Vzhledla od nerezového stolu u zdi, na němž ležely nástroje vyskládané jeden vedle druhého. Odložila skalpel s novou čepelí a usmála se na něj.

„Pořád jste tady na divokém západě úplně sám?“

Štíhlé a bystré Malene Gregersenové bylo kolem pětáctyřiceti a šířila kolem sebe auru profesionální efektivity. Byla napojená na hlavní krajskou pobočku v Randersu a zřejmě chovala k zádumčivému kodaňskému vyšetřovateli s bujnými zrzavými vousy, který zakotvil v západním Jutsku, jisté sympatie.

Peter opáčil: „Dokud na policejním oddělení v Holstebro strpí Kodaňana ve vyhnanství, tak se mě nezabavíte.“

Usmál se a stoupl si k připravenému lůžku uprostřed místnosti. Kdykoli měla službu ona, hned se mu zvedla nálada.

„Tak co pro mě máte?“

Založil si paže na hrudi a pohlédl na prázdné lůžko. Malene vzhledla a pokrčila rameny.

„To mi musíte říct vy, zatím paní Jensenovou nedovezli.“

V tu chvíli dovnitř s rámusem vstoupili dva záchranáři s nosítky, na nichž ležel pevný černý pytel na zip. Bělovlasí muži v zářivě žlutozelených uniformách vak na mrtvoly rozepnuli a společnými silami zemřelou přenesli na nerezové lůžko. Z jejich navyklého počinání bylo patrné, že to nedělají zdaleka poprvé.

Jeden se obrátil na lékařku a oznámil: „Řekli nám, ať jedeme rovnou sem a ne do chladáku.“

Malene souhlasně přikývla: „Musím za hodinu zpátky do kanceláře v Randersu, takže ji klidně prohlídneme hned. Díky za pomoc.“

Záchranáři odjeli s nosítky, která na tiché chodbě hlasitě rachotila, a zanechali je se stařenkou o samotě.

Malene svraстила čelo. Zkoumala mrtvolu přes velké kulaté brýle v kovových obroučkách. „Ježišikriste.“

Prohlížela si paní Jensenovou v zakrvácených šatech, která upírala mrtvé oči přímo do silné nemocniční lampy.

„Ta to nepodcenila.“

Malene ukázala na jizvy na předloktích, byly nehezky bledé a rozšklebené. Peter se z Viviny zprávy dozvěděl, že většina krve dosud lpí na podlaze koupelny v Thøttu.

Přikývl a ukázal na červené skvrny na krku mrtvé.

„Taky se oběsila na umyvadle.“

„Toho jsem si všimla.“

Malene si stařenu zvědavě prohlížela.

„Musela to být houževnatá ženská. Takhle důkladně se sprovodit ze světa. Zabít sám sebe vyžaduje silnou vůli.“

Opatrně vzala paní Jensenovou za levé předloktí a ukázala na zubatou ránu. „Když se podíváte na tohle, není to zrovna typická váhavá léze.“

„Což znamená?“

Peter se postavil vedle Malene a pohlédl na bledé předloktí s otevřenou ránou.

„Což znamená že u sebevražd spáchaných nožem obvykle váhavé léze nacházíme. Tady by normálně nebyl tak hluboký řez. Spíš kolem jednoho dvou centimetrů.“

Natočila předloktí, aby na něj viděla z lepšího úhlu. „Tahle léze je hluboká víc než tři centimetry. Takže jí buď někdo pomohl, protože říznout tak hluboko vyžaduje dost velkou sílu, a tu v osmadvaceti letech sotva měla. Nebo tu je druhá možnost, že měla hodně velkou touhu zemřít a hodně ostrý nůž.“

Zvedla oči k Peterovi. „Můžete se podívat, co se v policejní zprávě píše o použitém noži?“

Peter došel ke svému batohu a vytáhl úhlednou zprávu Vivi Hansenové. Zapátral v ní.

„Použila nůž na chleba.“

„Nůž na chleba? To je neobvyklý.“

Malene znovu pohlédla na nerovnou hranu rány.

„Ale v podstatě to dost sedí. Jestli si ho k té příležitosti nabrousila, mohla s ním do levého předloktí říznout tři centimetry hluboko. Ovšem do pravého...“

Malene se rychlými kroky přesunula na protější stranu nerezového lůžka a zadívala se na pravou paži. „Tahle léze skoro minula tepnu v zápěstí. Jedná se o klasickou váhavou lézi a není hlubší než jeden až dva centimetry. To už jí v těle nezbývalo moc síly nebo odhodlání, když měla říznout podruhé. Ve srovnání s hlubokým řezem v levém předloktí je to skoro symbolické škrábnutí.“

Malene se zničehonic odmlčela a nahnula se nad paní Jensenovou, přičichla k jejím otevřeným ústům. Nosní dírky lékařky při nádechu jemně zavibrovaly. Peter v lehkém znechucení stáhl koutky úst. Mrtví ho nikdy moc neuklidňovali, a už vůbec ne jejich pach. Mrtvolu dosud obklopoval nasládlý zápach zaschlé krve. Lékařka se natáhla pro velkou nerezovou pinzetu. „Vida!“ zvolala Malene a vylovila z úst paní Jensenové velkou podlouhlou tobolku. „Depotní opioid!“

Peter na ni zmateně pohlédl. Malene mu modrobílou kapsli podržela před očima a pokračovala: „Vzala si určité léčivo. Vypadá to na silné analgetikum, soudě podle vzhledu tobolky. To ovšem zjistí soudní lékař. Pravděpodobně nějaký opiát, chemické opium. Barva kapsle připomíná padesátku Tramalu. Pár jich vyzvrátila do úst. Je to zřetelně cítit, chcete si čuchnout?“

Povzbudivě pohlédla na Petera, který se cítil spíš na to, že by si po vzoru zemřelé ublinknul do úst.

„To je dobrý,“ hlesl krátce. Malene jeho nevolnost zcela přehlédla s obvyklým profesionálním chladem a pokračovala: „To je u sebevraždy známý postup. Důchodci nepolykají léky, které jim dává pečovatel, vyplivnou je a schovávají si je.“

Peter to uzavřel: „To dává smysl. Takže to tady naše známá zřejmě taky udělala. Evidentně byla pevně rozhodnutá umřít na první dobrou.“

Peter stejně jako Malene věděl, že mnoho sebevražedných pokusů nevyjde. Vztít si život doma mezi svými čtyřmi stěnami vyžadovalo

určitou přípravu. Skočit pod vlak se dá vždycky. Jenže ten aby člověk kolem Thøttu pohledal.

Malene pokračovala ve vyšetření mrtvoly.

„Stihli jste si o úmrtí a pacientčině anamnéze promluvit s praktickým lékařem?“

Peter znovu vytáhl Vivinu policejní zprávu.

„Ano, policejní asistentka zjevně doktora Mauritze Johansena odchytila poté, co paní Jensenovou na místě prohlásil za mrtvou.“

Malene na něj tázavě pohlédla a on věděl, co jí běží hlavou.

„Jo, a tady nám na mail z nemocnice zaslali seznam užívaných léků.“ Četl: „Oční kapky na šedý zákal, léky na odvodnění nohou a tady: bingo. Dvakrát měsíčně předpis léků proti bolesti, to znamená opiátů, v souvislosti se zlomeninou kyčelního krčku. Ovšem recepty jsou už skoro rok staré.“

„Chcete ji poslat na soudní?“

Malene na něj hleděla přes brýle.. Úkolem pověřeného lékaře bylo stanovit způsob úmrtí a pokud možno příčinu smrti a informovat policii. Nicméně rozhodnutí, zda se má utrácet za vyšetření soudním lékařem v Aarhusu, bylo na policii, v tomto případě na Peterovi. Obvykle k tomu docházelo, jen pokud vyvstalo podezření na spáchání zločinu nebo pokud měla policie zájem o bližší ohledání.

„Ne, budeme pokračovat a uvidíme, jestli dokážeme vyhodnotit, zda si paní Jensenová vzala život sama. Je to přece jenom nejpravděpodobnější scénář.“

Jeho oddělení mělo na takový druh ohledání soudním lékařem omezený rozpočet a na místní policejní stanici se jaksi tradovalo, že sebevrazi se ponechávají jen na pověřeném lékaři, který je ohledá a případ uzavře. Málokdy se dělalo něco víc. Jinak by policejní ředitelka musela zvláštní výdaje označit za „policejní zájem“.

„Jak chcete.“

Malene pokrčila rameny a zavolala na sanitáře, který měl na asistenci při ohledání mrtvoly vzdělání. Sanitář odstříhával z mrtvol obléčení, pomáhal je otáčet a celkově u vyšetření pomáhal.

„Tak si ji pořádně prohlédneme.“

Když sanitář Svend stríhal šaty paní Jensenové, uchopil ji za levou paži silněji než předtím Malene, bílé mrtvé prsty trochu povolily a z ruky vyklouzl malý předmět. Svend se zarazil a zděšeně pohlédl na Malene. Ta se ovšem z míry vyvést nenechala.

„Copak to tu máme?“

Zvedla černý kamínek.

Peter vytáhl z vnitřní kapsy brýle, vzal si od Malene kámen a zvědavě se na něj zahleděl. Nevypadal nijak obyčejně. Velký byl jako oválná mince a silný skoro centimetr. Hezky se držel v dlani a na fazetované hraně měl několik vrypů. Povrch se leskl jako zrcadlo a Peter viděl, jak na něj hledí jeho vlastní zdeformované brýle. Když černý oblázek otočil, spatřil do povrchu na spodní straně vyrytou řadu podivných znaků.

Malene mu nahlížela přes rameno. „Ten vypadá staře. Ty znaky mi nic neříkají.“

Peter jí dal za pravdu. „Nikdy jsem nic takovýho neviděl.“

Natáčel kamínek v ostrém světle zářivek, až povrch házel odlesky.

„Proč ho asi držela v ruce?“

Peter pohlédl na Malene, a ta se na něj zadívala.

„Že by to byl amulet pro štěstí? Vzít si život je přece jen osamělá záležitost.“

Vytáhla igelitový sáček a Peter do něj kámen vložil.

Zamyšleně si ho prohlížel a šklebil se přitom.

„Myslíte? Stejně mi to připadá trochu zvláštní. Stará paní zemře velmi drastickou smrtí v koupelně v tom nejvíc bohem zapomenutém městě na celém západním pobřeží a svírá v ruce černý kámen.“

Malene se zadumaně podrbala na čele. „Když to říkáte takhle, tak jste možná na něco kápnul.“

Přistoupila blíž k tělu paní Jensenové na nerezovém lůžku a znovu se na mrtvolu zkoumavě zadívala. „Nemohla ho totiž držet přímo při sebevraždě, protože se řezala do pravého předloktí, když nůž svírala v levé ruce. To je úplně zjevné. Bylo by v podstatě nemožné uchopit levou rukou předmět hned poté, co se tak brutálně pořezala na obou předloktích.“

Ukázala na hlubokou rudou ránu v tenké paži stařenky, která měla u loketního kloubu šupinky staré kůže.

Peter se svrstěným obočím pohlédl z kamene v sáčku na hluboký řez, který na drobné staré paži vypadal příliš velký. „Jak je teda možné, že kámen byl v sevřené dlani?“

„Pokud jí ho do ruky potom někdo vložil a dlaň zavřel, tak tam možná zůstal až doteď kvůli posmrtné ztuhlosti. Ta nastává přibližně dvě až čtyři hodiny po smrti a plná ztuhlost nastupuje po asi dvanácti hodinách. Posmrtná ztuhlost mizí v souvislosti s hnilobnými procesy. Obvykle po několika dnech při pokojové teplotě. Podstatně později v chladu a dříve v horku.“

„Jaká byla teplota v koupelně?“

Peter hledal v policejní zprávě.

„Bylo tam teplo, přibližně dvacet tři stupňů.“

Malene se na chvilku zamyslela. „To docela souhlasí s tím, že posmrtná ztuhlost už ustupuje.“

Sáhla ženě na loketní kloub. Pak pokračovala: „Takže někdo čekal, až se zabije, nebo jí s tím pomohl. Počkal ještě pár hodin a vložil jí předmět do levé ruky, jejíž prsty pak sevřel. Teď už sevření povoluje.“

„Takže dotyčný jinými slovy věděl, že až dorazí pečovatelka, mrtvola bude kámen stále držet. Otázkou je proč.“

Peter se podrbl na zátylku.

„Jo, to je vaše práce, kovboji, ne moje. Mám ji zase zabalit do plastu a dát vědět do Aarhusu?“

Malene si stáhla gumové rukavice a vytáhla mobil.

Peter se zamyslel a v duchu procházel pro a proti. „Bude dobré, když se na ni podívají na soudním.“

Hleděl na paní Jensenovou se zamyšleným výrazem.

„Dost možná tu máme podezřelý případ úmrtí. Rozhodně bych raději nic neriskoval. Ředitelčiny úsporný plány budou muset počkat.“

Malene přikývla na souhlas.

„Když už spouštíte tak velký, drahý projekt, tak bude rozumný nechat na ni mrknout i soudního chemika.“

Peter jen rozhodil rukama. „Jo, jen ať ředitelka pěkně zahučí v červených číslech, když už jsme v tom.“

Malene se chápavě zasmála.

Peter se před odchodem znovu podíval na drobný amulet. To si přinejmenším myslel, že ten kámen je. Najednou byl dnešní den mnohem zajímavější a případ v Peterovi vzbudil zcela přirozenou zvědavost. Dumal nad tím, jak v sobě tahle stařenka, co vážila sotva čtyřicet kilo i s postelí, našla sílu na tak brutální sebevraždu. Možná jí někdo pomohl. To napovídal černý oblázek, jenže co měl pro boha živého společného s úplně obyčejnou starou ženskou, která bydlela o samotě v Thøttu?

Kapitola 6

Holstebro

3. listopadu 2022

18:30

„Doufám, že máte skutečně dobrý důvod k tomu, že se tu teď scházíme. Měla jsem právě sedět u večere.“

Vivi Hansenová se posadila obkročmo na první volnou židli v zasedací místnosti, paže demonstrativně zkřížené. Netěšilo ji, že ji ještě ten večer zavolali na policejní stanici. Rozladěně hleděla na Petera Iversena, který před sebe na obranu zvedl ruce.

„Dej si kafičko, Vivi. Svolal jsem tebe, kriminálního technika Bjarneho Tofta a nováčka v týmu, policejního asistenta Mathiase Vosse, protože jsem vyhodnotil, že máme co do činění s podezřelým úmrtím.“

Kývl na technika, urostlého proplešatělého vousáče, který se usadil na židli v druhé části zasedačky, dlouhé nohy natažené před sebou. Vedle něj seděl drobný chlapík s iPhonem v rukou, nervózně do něj ťukal a přitom bezděčně cucal šňůrku nadměrné mikiny, která mu na útlých ramenou visela jako pytel.

Vivi na něj krátce pohlédla, ale náladu jí to nespravilo. Proč se mladí lidé neoblékají pořádně a neodloží na chvíli ten prokletý displej? Foukla do kafe.

Peter Iversen pokračoval: „Poté, co jsme s patoložkou odpoledne ohledali mrtvolu paní Jensenové, se objevila zajímavá skutečnost, kvůli níž jsem mrtvolu nechal poslat dál do ústavu soudního lékařství v Aarhusu.“

Vivi se teď přece jen na konferenční židli potažené modrou látkou zaujatě napřímila. „Proč?“

Peter jí ukázal lesklý kamínek, měl ho označený číslem v sáčku na doličné předměty. Vivi natáhla krk a nechtěně zapomněla, že je kvůli nečekané schůzce podrážděná.

„Paní Jensenová v dlani svírala cosi, o čem se zatím domníváme, že je to amulet. Problém je, že se patoložka domnívá, že by paní Jensenová nedokázala amulet zvednout a udržet v levé ruce vzhledem k tomu, že si dotyčná nejprve prořízla nožem na chleba levé předloktí a poté pravé.“

Peter svá slova podpořil tím, že vyložil na stůl v zasedačce fotografie paží zemřelé. Všichni vyjma Mathiase Vosse se na fotky se zájmem zahleděli.

„Jak se tam ten amulet dostal?“ zajímalo Vivi.

„To je právě otázka. Možná tu máme asistovanou sebevraždu. Vivi, ty jsi fotila pro policejní zprávu. Máš víc fotek, než jsi přiložila k protokolu?“

„To by každopádně dost pomohlo,“ vstoupil do debaty technik.

„Musíme do toho domu a všechno uzavřít. Je dost špatný samo o sobě, že záchranáři už zemřelou odstranili a musíme se spokojit s fotografiemi současné kvality.“

„Jen klid.“

Vivi vzhlédla od šálku kávy.

„Tak zlý to zas nebude, Bjarne, vzhledem k tomu, že jsi mě svého času zaškoloval ty. Mám jich na harddisku víc.“

„Připouštím, že to mohlo být horší, nicméně čas běží, přátelé. Protože co my víme, zásadní důkazy už mohli pošlapat všichni, co proudili dovnitř do domu a ven, a než se nadějeme, staví se tam rodina, přátelé a známí pro keramický vázy a kdesi cosi dřív, než místo činu zajistíme.“

Peter přitakal a fotky zase posbíral.

„Vivi, byla bys tak hodná a skočila pro svůj harddisk? A vy ostatní, zajedete na adresu, kde Jensenová spáchala sebevraždu?“

Vivi se odstrčila na židli a pozvolna se zvedla. „Fajn, donesu ho.“

Pohlédla na amulet v sáčku.

„A co ten kamínek, co s ním teď budeme dělat?“

Peter vyskočil a sklapl složku s policejní zprávou, fotografiemi a předběžným vyjádřením patologa. „Napsal jsem mail do Národního muzea a očekávám odpověď od odborníků.“

Vivi se na něj zadívala.

„Hele, jak starý podle tebe je? Nemohl ho prostě někdo koupit v suvenýrech na Gran Canarii?“

„Od toho máme odborníky, aby nám to řekli.“

Vivi nedbala Peterova unaveného pohledu. Nebyla přesvědčená, že šutr stojí za tu námahu.

Právě vycházeli ze zasedací místnosti, když se Peter před Vivi zastavil, takže do něj málem vrazila. Otočil se na mladíka, který dosud ani nehlesl.

„Skoro bych zapomněl. Taky byste měli pořádně přivítat Mathiase Vosse, je to nový absolvent akademie, ale má kromě toho i bakaláře z datamatiky, což z něj činí IT specialistu našeho malého týmu.“

Mathias plaše pohlédl na ostatní.

„Docela zvládám lidi na netu, ale co se týče práce v terénu, jsem spíš pátý kolo u vozu.“

„Díky, Mathiasi, jsem si jistý, že pro náš tým budeš přínosem.“

Peter se mile usmál a Vivi se ujala slova. To je neskutečné, šéf by její půlden volna nejradši prokecal.

„Fajn, vítěj u nás.“ Pohlédla na Petera. „Vyrazíme?“

Kapitola 7

Thøtt

21. listopadu 1893

Marie popocházela po pláži a volala. Tetelivé ranní světlo lehce prosvětlovalo temnotu, takže z pobřeží rozeznávala víc než šumivou pěnu. Vítr neúprosně skučel. Sakra, to je kosa. Volala Anderse. V koutku duše až bolestně doufala, že ho spatří. Byli uvyklí žít s rizikem, které podstupoval, kdykoli vyplouval na rybářském člunu, ale přesto – tohle bylo jiné. Žaludek se jí krutě svíral a nevole z poletujícího hmyzu, která se už zmocnila jejího těla s nekontrolovatelnou palčivou silou, ji div nesrazila na kolena. Tak kde věží? Volala dál.

„Proboha živého, Andersi, kde jsi?!“

V silném vichru křičely i jiné. Hrubý písek šlehal hledající prudce do obličeje a sfoukával jim lucerny. Chodit v takovém počasí po pláži byl holý nerozum. Občas zaslechla pronikavé vzlykové skřeky žen, jež našly mrtvolu svých utopených mužů. Seděly v hrubých černých vlněných šatech se šálou pevně omotanou kolem brady jako černí postřelení ptáci v bičujícím písku a vnímaly jen svůj svět, který se řítí do záhuby.

Marie je mýjela, aniž by si všímala jejich bédování a modliteb, pohled upírala na příboj a pláž, do míst, kde zpětný proud vln odhaloval písek a kamení. Nebyl tam. Najednou zahlédla kohosi ve vodě. Tělem se jí začal šířit adrenalin a v myšlenkách jí krátce zasvitla naděje.

Čert vem vlněné sukně a řeči stařen o tom, že ženy nesmí vstupovat do moře. Běžela, plavala a probójovávala se až k němu a táhla ho na souš. Popadla ho silou, o níž nevěděla, kde se v ní bere. Vlny jí zalévaly hlavu a slaná voda pronikala nosem až do úst. Chutnala po řasách a rybině. Vyplivla ji, otřela si volnou rukou palčící oči a druhou

rukou táhla tělo bez života na břeh, pomohla jí další vlna valící se ke břehu. Skoro jako by se moře chtělo muže zbavit a podalo jí pomocnou ruku.

Ze srdce doufala, že to bude on. Už byla tak zoufalá, že jí bylo jedno, jestli ho najde mrtvého nebo živého. Ještě jednou se vzchopila a vytáhla tělo poslední kousek na břeh. Třásla se zimou a lezla po čtyřech ledovým pískem kolem nehybné postavy, potřebovala se podívat, zda je to její muž. Cítila, jak se jí písek lepí na prsty a voda prosakuje mnoha vrstvami sukní na holou kůži a podél vnitřní strany stehen, až k jamce za vyhublým kolenem, kde se konečně zastavila.

Prokřehlýma, znečitlivělýma rukama šmátrala po mohutném těle a hledala, za co by ho pořádně chytla. Na třetí pokus ji prsty poslechly, a tak muže obrátila za rameno na záda. Byla si skoro jistá, že to nebude její Anders, protože muž před ní na sobě neměl záchranný pás.

Chlap se převálil na záda a bublavě vzdychl. Jeho tělo vypadalo divně, nepatřičně. Marie pochopila, co se stalo, a rozkřičela se. Zachvátila ji hrůza, protože nebyla připravená na pohled, který jí zatemní rozum a rozběsí její nejhorší děs.

Byl to pan Møller. Nebo tedy to, co z něj zbylo. Jednu polovinu obličeje tvořila otevřená krvavá rána a Marie spatřila na místě, kde se napůl utrhl nos, holou nosní kost. Z obličeje toho moc nezůstalo. V jednom mléčně bílém oku dosud vězel zaseknutý háček z lan, na něž se obvykle chytaly tresky. Oko hledělo skrz háček i skrz Marii – přímo do černých mraků, polapené v nekonečném okamžiku.

Vtom to Marie pochopila. Celá mrtvola byla zamotaná do rybářského lana a háčky se v zápalu boje zasekly rybáři do těla. A čím víc se bránil, tím hlouběji se háčky zabodávaly. Urostlé tělo bylo v prapodivné poloze omotané rybářským lanem a těmi zrádnými ostrými háčky. Už nepřipomínal muže, kterého znala skoro celý život. Proměnil se v démona ze Starého zákona, jehož kněží a vědmy přivolávali za temných zimních večerů, kdy moře nedávalo ryby a kdy byly jejich jedinou zábavou řeči o soudném dni.

Marie se pozpátku odplazila od mrtvoly a dala průchod vzlykům, jež se jí draly hluboko z plic. Věděla to. Věděla, že vyplouvat nemá smysl. Tu noc nedávalo smysl nic. Moře bylo zcela neobvykle nízko. Suchou nohou by přešla až k první písčině. Podařilo se to někdy vůbec někomu? Jenže kdo by poslouchal ženu? Strach ji na chvíli div nepřipravil o rozum. Pak se ale rozpomněla. Její Anders si navzdory všemu vzal záchranné pásy.

Proklínala ubohý život, který žijí. Neustále bojují o holý život. Nezněla, že je ženou, která se neustále musí podřizovat mužům a kterou nikdo neposlouchá. Víš, kde je tvé místo, ženo. Kolikrát ta slova slyšela? Rodí děti, poslouchej svého muže a buď s Bohem. Muž je hlava, žena je tělo. Bůh byl pro většinu lidí bohem mužů, a tak ženy musely vzít zavděk příkladem Panny Marie. Panny a vdovy. To byly vzorné ženy Bible, nicméně jak známo, takových bylo v jejím světě pramálo. Panny brzy odkvetly a vdovy zemřely, jakmile vyschly příjmy manžela a společnost se k nim otočila zády. Životní jiskra vyhasla sama od sebe.

Marie vstala. Rozechvěle pohlédla na Møllerovo tělo a co nejrychleji se odebrala pro pomoc. Bylo třeba zajistit jeho mrtvolu a najít jeho vdovu. Marie přitom zoufalým pohledem nadále pátrala ve vlnách, jestli nezahledne Anderse.

Kapitola 8

Thøtt

3. listopadu 2022

21:00

Peter seděl ve svém landroveru a zkoumal pohledem shluk několika domů a štěrkových cest vedoucích k nekonečným řadám podobných dřevěných chatek, které tvořily valnou část ztemnělého Thøttu. Němečtí dovolenkáři se courali kolem v turistickém oblečení výrazných barev. Sjížděli se ve velkém k jutskému pobřeží a najímali si takřka polovinu chat v okolí, ale pořád v bezbarvé krajině připomínali exotické ptáky, kteří si popletli destinaci. Nicméně, nebo možná navzdory tomu vyráželi se znaleckým výrazem k dunám a jejich psi celí blažení z podvečerní procházky dováděli kolem nich. Peter kouzlo vycházky v chladném pobřežním dešti moc nechápal.

Zároveň procházející se osoby lustroval bystrým pohledem vyšetřovatele. Nedokázal se zbavit pomyšlení, že v tomhle koutě se možná courá člověk, který vložil paní Jensenové do mrtvé dlaně černý kamínek, dokud bylo tělo ještě teplé. Byl rád, že se pro jednou k ohledání mrtvol vypravil. Nutno přiznat, že to podnikal častěji, než by to možná dělali jiní v jeho pozici, hlavně protože doufal, že se ohledání ujme Malene. Ale stejně. Byl to neobvyklý případ. Z technického hlediska není vložení kamene do ruky zemřelého zločin. Jenže okolnosti související s nadzvednutou mrtvolou, které Vivi popsala, a brutální usmrcení mu napovídaly, že by se tenhle případ mohl vyvinout v něco většího.

Zmocnil se ho starý známý pocit, když ho nějaký případ zaujal a probudil v něm vyšetřovatele. Konečně se něco děje. Teď je zapotřebí zajistit případné stopy v domě paní Jensenové. Vivi Hansenová

sice možná není nejpříjemnější kolegyně, se kterou kdy pracoval, ale na druhou stranu je zkušená a důkladná. Dorazí za nimi, hned jak si vyzvedne svůj harddisk.

Peter ujížděl po pobřežní silnici a odbočil na užší cestu, která ho zavedla mezi rozbředlá pole. Mohutná přední světla džípu osvětlila ceduli, která označovala stezku k rybníku, ale Peter před ní zapnul blinkr a sjel k bílé omítnutému domku se starou doškovou střechou, v němž paní Jensenová donedávna vedla svůj skromný život.

Vystoupil z landroveru a pozdravil se s kriminálním technikem Bjarnem Toftem, který svůj tým poslal napřed, aby dům bleskově zajistil, takže dovnitř nesměl nikdo kromě vyšetřovacího týmu. Kolem domku se táhly červeno-bílé pásky s nápisy *STOP* a *POLICIE* a v jeho okolí stálo několik větších reflektorů. Muži a ženy v kombinézách koordinovaně a systematicky procházeli zahradu i dům tak, aby zajistili veškeré možné stopy po asistenci při sebevraždě paní Jensenové.

Bjarne pocházel ze západního Jutska, vřesoviště i pobřeží zbožňoval a na rozdíl od Petera tu byl skutečně ve svém živlu. Byl to urostlý chlap v tmavomodré kombinéze, který svou velkou plešatou hlavou v půvabné jednorázové koupací čepici a se zarostlou mohutnou spodní čelistí nápadně připomínal trolla. Oči však prozrazovaly, že se jedná o trolla ostražitého.

Pozdravili se a Bjarne ukázal na landrover:

„Ty tu starou kraksnu udržuješ pohromadě gumičkama a stříbrnou páskou?“ zasmál se pod vousy.

Peter zabouchl dveře a poplácal s úsměvem od ucha k uchu auto po střeše: „Šlape jako hodinky.“

Byla to lež. Jakmile překročil stokilometrovou rychlost, motor se zasekával a převodovka měla vlastní hlavu, ale v Kodani vzbuzoval mezi známými z fitka a čtenáři *Politikenu* na Vesterbro správnou dávku respektu. Popravdě řečeno Peter tímto autem zřídka jezdil na větší vzdálenosti. Tedy dokud nezakotvil v západním Jutsku.

Bjarneho ta drobná lež pobavila.

„Asi bys udělal dobře, kdyby sis pořídil pořádnou čtyřkolku jako my ostatní.“

Kývl hlavou k Suzuki S-Cross zaparkovanému vedle domu, jehož rozměrné plochy se leskly čistotou.

Panebože, jen to ne, prolétlo Peterovi hlavou a přinutil se k dalšímu úsměvu, kterým chtěl projevit vůli ke spolupráci a ochotu uzavřít s místňáky příměří. Ale v tak bezcharakterním voze se fakt nechtěl vidět, to radši bude žhavit horkou linku odtahovky.

A tak změnil téma. „Půjdem dovnitř?“

Bjarne Toft vyrazil k domu. Budova stála daleko od silnice a přesně vyměřených parcel chatové oblasti na druhé straně a obklopovala ji malá zahrada, již od okolního plochého močálu dělilo jen křivé zábradlí, které bílý nátěr nevidělo celá desetiletí. Jednalo se o zchátralý rybářský domek postavený kolem roku 1880. Navzdory doškové střeše, která už zažila lepší časy, působil nostalgickým dojmem. Hezky zapadal do krajiny, kterou dokreslovala zvuková kulisa hučícího příboje. Všechny rostliny v zahradě byly zakrslé a pokřivené stejně jako dům a v mihotavém přímořském oparu, který vše halil lepkavou vrstvou soli, podivně bezbarvé.

Vítr zmítal křivými korunami stromů, déšť se hnal z boku ze severozápadu skrze kužely ostrého světla a šlehal Petera jako pichlavé jehličky do tváře, takže si musel před vstupem do domu vyždímat vousy.

„Jo, přišli jsme k dílu trochu pozdě.“ Bjarne se tvářil dost rozladěně. „Vzhledem k tomu, že už Jensenovou odstranili, máme jen omezený možnosti zajistit stopy toho, jak k činu došlo.“

„To je mi líto. Vždyť víš, jak je to se sebevraždama. Nejlepší by bylo za ně neutrácet. Tady v tý zemi k nim rok co rok dochází víc než často, hlavně s příchodem zimní tmy.“

„Souhlas, ale zrovna tady je hodně známek, u kterých se už teď dá říct, že se nedají srovnat s klasickou sebevraždou.“

„Povídej.“

Peter si sundal v chodbě mokrou bundu a zručně si natáhl rukavice a návleky přes boty. Technik mezitím objasňoval: „Obvykle se nesetkáváme s tím, že by oběť visela pod umyvadlem zakloněná do

oblouku. Sotva si umím představit, jak by se tam sama uvázala. Spíš mi připadá, jako by tam tělo někdo umístil po smrti, ale ještě před nástupem posmrtné ztuhlosti.“

Peter marně v duchu procházel všechny podoby modů operandi, tedy postupů při vraždě, které znal. Ale ani jeden kurz, dokonce ani ten, kterého se loni zúčastnil v rámci „Aplikované kriminologie“ na univerzitě v Cambridge, se zdaleka nepřibližoval ničemu podobnému. Visela pod umyvadlem, ať to zní sebegroteskněji. Zauvažoval nahlas: „Proč se proboha věšet na umyvadle?“

„To netuším, ale provedený to je dost šikovně. Dotyčný musel něco vědět o tom, jak tělo reaguje prvních čtyřiaadvacet hodin po smrti. Proto s tebou souhlasím, že se může jednat o asistovanou sebevraždu. Ale to není všechno.“ Bjarne se vydal k místu činu. Společně vstoupili do chodbičky. Peter si prohlížel fotky na zdech, obzvlášť ho zaujal snímek přísného pána ve starodávném oblečení. Opatrně ho sundal ze zdi a zadíval se na muže. Vlastně nebyl zas tak starý, jak Peterovi přišlo na první pohled, a pod rozježenými vousy docela pohledný. Peter fotografii obrátil. Na zadní straně bylo uvedeno jméno fotografa ve Strueru, který snímek svého času pořídil, ovšem nic víc. Peter chvíli postával se snímkem v ruce. Pohlédl na Bjarneho.

„Ty seš zdejší, že jo?“

„Ne přímo z Thøttu, ale kousek odtud, z Langerhuse. Proč?“

„Já nevím, ale na týhle fotce něco je. Nějak s tímhle domem souvisí, víš o něm něco?“

„Je to jeden ze starých rybářských domků. Většina z nich je dneska přestavěná na letní sídla s vířivkou, saunou a nevím čím vším ještě. Všim, co si německý turisté zamlou. Ale tenhle v poslední době na prodej nebyl, pokud vím.“

Znalecky zatukal na zeď. „Je to solidní stavba, ale špatně udržovaná. Kdyby to včas prodala, hodilo by jí to slušný prachy.“

Peter Bjarnemu podal fotografii. „Netušíš, kdo by tohle mohl být?“

Kriminální technik se na snímek krátce zadíval.

„To je asi nějaký člen rodiny z doby dávno minulý, co já vím...“

Peter se na fotku dlouze zahleděl s pocitem, že by mohla sehrát důležitou roli. Vložil ji do igelitového sáčku a uschoval do bedny s dalšími artefakty, kterými se vyšetřovatelé budou zabývat později.

Pak pokračoval dál do nitra domku a rozhlédl se po světnici s nízkým stropem. Oprýskané dveře s výplněmi a laciný týkový nábytek dominovaly všemu ostatnímu. Na zdech visely krajinomalby a uprostřed stála zastaralá televize s tlustou vypouklou obrazovkou a katodovou trubicí vsazenou do dřevěného rámu. Peter se na okamžik zastavil a zavzpomínal na nemotornou televizní technologii v dětství a pomalu ubíhající dny u prarodičů. Štáva, sušenky a komiksové časopisy s kačerem Donaldem.

Vrátil se do přítomnosti, až když na něj Bjarne zavolal z koupelny, stopy po paní Jensenové tu stále byly velmi zřetelné.

Bjarne pozdravil dalšího kolegu, který v místnosti zkoumal krvavé skvrny.

„Jo, vzhledem k těm stříkancům není pochyb o tom, že jí tepny někdo přerázl, když jí ještě tlouklo srdce. Nic neukazuje na to, že by ty gejzíry na zřejmých místech chyběly.“

„Chceš říct, že nad zemřelou nebo vedle ní nikdo nestál, když z tepen začala stříkat krev?“

„Přesně tak.“

„Poznáte, jestli tu někdo byl a v té krvi šlapal?“

„V tý podělaný krvi hamtali v podstatě všichni, co byli v domě těsně předtím, a potom ti, co ji odřízli od umyvadla a odvezli, takže nemáme moc čeho se chytit.“

„Takže jako indicii asistovaný sebevraždy máme jen amulet v sevřený dlani?“

Peter to nemyslel jako chválu. Tady měli leda holé ruce.

„A ještě takový vtipný detail. Na umyvadle stála minimálně jedna svíčka, kterou pak kdosi zase odstranil.“

Bjarne ukázal na jemný proužek vosku na okraji porcelánu. „Je ale možný, že v domě nedávno vypadl proud. Kdo ví?“

Pokrčil rameny.

Peter se naklonil a zkoumal nepatrný proužek bílého vosku, který kopíroval zaoblení starého porcelánového umyvadla až k odtoku uprostřed. Byl sotva zřetelný, ovšem na zažloutlém nánosu vodního kamene kolem výlevky viditelný.

„Pověřím někoho z týmu, aby zjistil, jestli v uplynulých čtrnácti dnech došlo k výpadku proudu, jestli je poznat, že nedávno byly vyměněné pojistky, a ověříme profil provazu, na kterém se paní na umyvadle oběsila. Ale moc podnětů jsi mi teda nedal, Bjarne.“

„Taky se podívej na ty uzly. Ty nedokáže uvázat jen tak někdo.“

Kriminální technik ukázal na zbytek provazu, který stále visel na umyvadle, a pokračoval: „Ještě tu budeme den makat a o případných nových objevech ti dám určitě vědět.“

Muži se rozloučili. Peter prošel přeplněnou světnicí a protáhl se kolem ošoupaného, ovšem jistě velmi pohodlného křesla. Vedle něj ležela na stolečku pokrytém vybledlým bílým krajkovým ubrusem otevřená kniha. Byl v ní podtržený citát a Peter si ho přečetl:

„Každá žena, která se modlí nebo prorocky mluví s nezahalenou hlavou, zneuctívá toho, kdo je jí hlavou.“ (Pavlův První list Korintským 11,5).“

Vyfotil si ho mobilem. Stařenka si ráda četla v Bibli, ale na tom nebylo nic divného, a už vůbec ne ve zdejším kraji, kde měla velký vliv pietistická církev Vnitřní misie. Zamyšleně se zahleděl na starý obraz skagenského rybáře ve žlutém klobouku do deště a s dýmkou v ústech. Takový obraz visel v západním Jutsku snad v každém obýváku. Rybář na něj vyčítavě hleděl.

Do prdele práce, že ten barák hned nezajistili jako místo činu! Vyčítal si to, ale pak dospěl k tomu, že neustálý tlak na maximální šetření prostředky byl významnější než nějaký jeho pocit. Stejně jako v mnoha jiných případech vinil z nedbalosti, která byla vlastně jeho chybou, vedení a politiky.

Cestou ven Peter potkal Vivi Hansenovou, která dorazila vlastním kombíkem. Přivezla s sebou harddisk s fotkami a Mathiase Vosse.

Peter oba pozdravil.

„Prošel jsem s Bjarnem Toftem celý dům. Není tu moc čeho se chytit, takže teď je třeba obejít a obvolat kontakty paní Jensenové.“

Pohlédl na nerovný pár před sebou a upřímně zadoufal, že společně budou tak efektivní, jak potřeboval, když je spolu v myšlenkách dával dohromady. Vivi Hansenová byla šikovná a zkušená, ale stará škola, která se málokdy pro něco nadchla. Popravdě řečeno byla levá na všechno kolem elektroniky, ale na druhou stranu měla čich na zločiny, a toho si Peter nesmírně vážil. Mathias Voss se svou fyzickou doslova jen taktak prolezl policejním vzděláním. Ale tenhle kluk to přesto nehodlal vzdát a nevrátil se na univerzitu, aby získal odbornost s výhledem na tučnou ajťáckou výplatu. Z Peterova pohledu tihle dva spojovali minulost a přítomnost.

Dlouholetý kamarád z policejní akademie Peterovi Iversenovi svěřil, že nad astmatickým, pobledlým svérázem přivřeli oko jen díky tomu, že to tenhle kluk neskutečně umí s počítači. Jenže právě to Peter potřeboval. Člověka, co přetáhne informace z cloudu k němu, do jeho nejednotné skupinky v Holstebro. Sice mohl využít i podporu policejní centrály Cyber Crime Center, zkráceně NC3, která potírala kyberkriminalitu. Jenže ti se často zabývali podstatně většími a závažnějšími případy a Peter ze zkušenosti věděl, že mít ve vlastní partě šikovného ajťáka se docela vyplatí. Mathias Voss se klidně mohl projevit jako nebroušený diamant, který chytrákům v NC3 chodil přímo před nosem, aniž by si ho povšimli. Navíc si Peter Iversen u Mathiase vážil faktu, že školu nevzdal. Usuzoval z toho, že je ten kluk houževnatější, než by se na první pohled zdálo. Ačkoli sebevražda osmadvadesátileté stařeny nebyla případ, který by volal po specialistovi na IT, skvěle se hodila jako první úkol pro Mathiase. Potřeboval se naučit spolupracovat s týmem a seznámit se s policejním vyšetřováním, než dostane obtížnější zadání. Peter takřikajíc počítal s tím, že Vivi Hansenová případ vyšetří sama s Peterem a Mathias se bude jen účastnit a vstřebávat poznatky.

Poočku mrkl na mladíka a vzápětí o svém hodnocení trochu zapochyboval. Vyděsila ho jízda s Vivi? *Ale kdo by z ní koneckonců vyděšený nebyl?* opravil se v duchu. Vždyť umí být ze začátku docela ostrá.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Země vdov.

Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.